

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie szóstym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Kształcenie w zakresie komunikacji z pacjentem i jego bliskimi oraz w zespole terapeutycznym

Status: włączona

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2022-02-14

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Sektorowa Rama Kwalifikacji: Usługi rozwojowe

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Kształcenie w zakresie komunikacji z pacjentem i jego bliskimi oraz w zespole terapeutycznym" jest gruntownie przygotowana do planowania, tworzenia i prowadzenia kształcenia w zakresie kompetencji komunikacyjnych skierowanego do studentów kierunków medycznych oraz osób wykonujących zawody medyczne. Przygotowuje program kształcenia zarówno przeddyplomowego, jak i podyplomowego. Posiada umiejętności prowadzenia różnych form kształcenia skierowanych do różnych grup odbiorców (studentów kierunków medycznych w ramach kształcenia przeddyplomowego, a także pielęgniarek, położnych, fizjoterapeutów i lekarzy, niezależnie od specjalności, lekarzy dentystów dietetyków, ratowników medycznych w ramach kształcenia podyplomowego). Tworzy środki dydaktyczne wykorzystywane podczas kształcenia z komunikacji, uwzględniające zarówno cele dydaktyczne, jak i formę zajęć oraz odbiorców. Potrafi ocenić umiejętności komunikacyjne innych osób (uczestników zajęć, szkoleń, pracowników opieki medycznej). Osoba posiadająca tę kwalifikację posiada umiejętności niezbędne do prowadzenia zajęć z komunikacji medycznej na kierunkach medycznych w ramach kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego oraz w firmach i instytucjach oferujących szkolenia z zakresu komunikacji dla personelu medycznego.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja jest kierowana przede wszystkim do: - nauczycieli akademickich prowadzących na uczelniach medycznych zajęcia z komunikacji (w ramach zajęć obowiązkowych, klinicznych lub fakultatywnych); - osób prowadzących szkolenia z komunikacji w ramach kształcenia podyplomowego lub innych kursów dostępnych dla osób wykonujących zawody medyczne; - osób prowadzących szkolenie specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentystów na różnych etapach tego szkolenia np. w ramach kursów specjalizacyjnych lub specjalizacyjnych staży kierunkowych oraz do osób prowadzących szkolenia w ramach obligatoryjnego medycznego kształcenia ustawicznego/doskonalenia zawodowego lekarzy (Continuing Medical Education/Continuing Professional Development CME/CPD).

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Kwalifikacja pełna z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz udokumentowane przeprowadzenie 100 godzin szkoleń lub zajęć dydaktycznych w zakresie komunikacji medycznej lub 50 godzin szkoleń lub zajęć dydaktycznych w zakresie komunikacji medycznej i 100 godzin szkolenia w innym zakresie, skierowanego do studentów kierunków medycznych lub personelu medycznego.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Kwalifikacja pełna z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz udokumentowane przeprowadzenie 100 godzin szkoleń lub zajęć dydaktycznych w zakresie komunikacji medycznej lub 50 godzin szkoleń lub zajęć dydaktycznych w zakresie komunikacji medycznej i 100 godzin szkolenia w innym zakresie, skierowanego do studentów kierunków medycznych lub personelu medycznego.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Kwalifikacja może być wykorzystana przez osoby: - prowadzące działalność gospodarczą w zakresie szkolenia personelu medycznego; - prowadzące zajęcia dydaktyczne, w czasie których rozwijane są kompetencje komunikacyjne studentów kierunków medycznych/ personelu medycznego - prowadzące zajęcia dydaktyczne w trakcie kształcenia specjalizacyjnego dla lekarzy i lekarzy dentystów, w czasie których rozwijane są kompetencje komunikacyjne przyszłych lekarzy specjalistów - prowadzące zajęcia dydaktyczne dla lekarzy i lekarzy dentystów w ramach ustawicznego doskonalenia zawodowego, w czasie których doskonalone są kompetencje komunikacyjne lekarzy/specjalistów.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat ważny bezterminowo

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

Brak

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Coraz więcej uczelni medycznych w Polsce wprowadza obowiązkowe zajęcia z komunikacji dla studentów wszystkich medycznych kierunków. Wiąże się to m.in. z tym, że w ostatnich latach standardy kształcenia dla kierunku lekarskiego uzupełniono o efekty kształcenia, które odnoszą się do komunikacji, m.in.: - DW. 4. "znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem i pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem"; - D. W11. "zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu"; - D. U1. "uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych"; - D. U4. "budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia"; - D. U5. "obejmować działania zmierzające do poprawy jakości życia pacjenta i zapobiegania pogorszeniu się jej w przyszłości"; - D. U6. "przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii". Tym samym w programach kształcenia coraz więcej jest obowiązkowych zajęć, podczas których studenci kształtują umiejętności komunikacji. Jednocześnie rośnie popularność szkoleń z zakresu komunikacji dla personelu medycznego oferowanych przez firmy komercyjne. Zarówno zajęcia na uczelniach medycznych, jak i szkolenia komercyjne prowadzą bardzo różne osoby, mające różne wykształcenie, doświadczenie, przygotowanie dydaktyczne. Brakuje uregulowania kwestii kompetencji osób prowadzących zajęcia z komunikacji, przez co jakość tego kształcenia jest bardzo różna. Kształcenie w tym zakresie jest niezwykle istotne zarówno na poziomie przeddyplomowym, jak i podyplomowym. W prowadzeniu zajęć i szkoleń z komunikacji medycznej jest zaangażowanych wiele osób, nie ma jednak dotychczas formalnej drogi zdobycia i potwierdzenia kompetencji gwarantujących odpowiednie przygotowanie osób prowadzących kształcenie w tym zakresie. Brak uregulowań powoduje, że kształceniem kompetencji komunikacyjnych zajmują się bardzo różne osoby, nie zawsze posiadające wiedzę i umiejętności gwarantujące wysoką jakość kształcenia i standardy etyczne. Kształcenie w zakresie komunikacji medycznej powinno spełniać określone standardy zarówno w zakresie opracowania merytorycznego, jak i metodycznego. Kwalifikacja pomoże przygotować kadrę prowadzącą zajęcia z komunikacji zarówno pod względem merytorycznym (tworzenie curriculum), jak i metodycznym (przygotowanie odpowiednich środków dydaktycznych, prowadzenie zajęć, formułowanie informacji zwrotnej, przeprowadzanie procesu weryfikacji efektów kształcenia). Posiadanie certyfikatu będzie gwarantowało wysoką jakość kształcenia prowadzonego przez daną osobę. Pozwoli na weryfikację kompetencji osób, które na uczelniach medycznych zajmują się kształceniem komunikacji. Certyfikat będzie równie istotny dla szerokiego grona osób zajmujących się szkoleniami z zakresu komunikacji w ramach kształcenia podyplomowego i podczas licznych szkoleń i kursów, w których każdego roku uczestniczy kilka tysięcy osób wykonujących zawody medyczne. To bardzo duży rynek, certyfikat będzie dokumentem dającym gwarancję jakości, co biorąc pod uwagę dużą konkurencję powinno stanowić o jego atrakcyjności dla adresatów. O rosnącym zainteresowaniu tematyką komunikacji świadczą też organizowane i cieszące się dużym zainteresowaniem konferencje (II, II, III Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Komunikacja w medycynie" 2016, 2017, 2018; Komunikacja - wyzwaniem współczesnej medycyny, 2016, 2017, 2018). Literatura: [1] Jankowska A. K, Palka Edyta, Kształcenie kompetencji komunikacyjnych w uczelniach medycznych na świecie, w: Wyzwania XXI wieku. Ochrona zdrowia i

kształcenie medyczne, Majkowski J., Doroszevska A. (red.), Polska Federacja Towarzystw Medycznych, Warszawa 2017, s. 3-18. [2] Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26.07.2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. poz. 1573).

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Zagadnienia dotyczące komunikacji znajdują się w programach kształcenia studentów kierunków: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmaceutycznego, pielęgniarstwa, położnictwa, fizjoterapeuty, ratownika medycznego, diagnosty laboratoryjnego.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Weryfikacja 1.1. Metody Do weryfikacji efektów uczenia się zawartych w kwalifikacji dopuszcza się wyłącznie metody (stosowane łącznie): a) test teoretyczny, b) analiza dowodów i deklaracji (3 scenariusze zajęć, 3 scenariusze komunikacyjne dla symulowanych pacjentów (1 z wywiadu, 1 z przekazywania informacji, 1 z trudnych emocjonalnie sytuacji)), nagranie min. 45 minut zajęć z komunikacji z odgrywaniem ról lub z symulowanym pacjentem, c) obserwacja w warunkach symulowanych (symulowane zajęcia, podczas których prowadzący wykorzystuje minimum 2 ćwiczenia oraz przekazuje informację zwrotną), d) wywiad swobodny z kandydatem. 1.2. Zasoby kadrowe Weryfikację efektów uczenia się przeprowadza komisja składająca się z minimum 3 osób, z których każda musi posiadać: a) minimum 300 godzin udokumentowanych zajęć z komunikacji medycznej dla studentów kierunków medycznych oraz b) udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu szkoleń dla nauczycieli komunikacji medycznej (minimum 20 godzin), oraz c) udokumentowane doświadczenie w ocenianiu umiejętności komunikacyjnych na uczelni medycznej (np. w czasie egzaminu Objective Structured Clinical Examination OSCE), oraz d) udokumentowane doświadczenie w tworzeniu programów kształcenia z zakresu komunikacji medycznej, scenariuszy do zajęć, scenariuszy dla symulowanych pacjentów, oraz e) punktowane publikacje naukowe lub referaty na konferencji na temat zagadnień związanych z komunikacją medyczną, jako autor lub współautor. Przynajmniej jedna z osób w komisji musi posiadać dyplom ukończenia studiów na co najmniej jednym z kierunków: lekarski, lekarsko-dentystyczny, pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia, dietetyka, ratownictwo medyczne oraz przynajmniej jedna z osób w komisji musi posiadać stopień doktora nauk społecznych lub humanistycznych. Doradca walidacyjny ma takie same kompetencje jak walidator (członek komisji), aby zapewnić fachową pomoc kandydatowi. Skorzystanie ze wsparcia doradcy walidacyjnego wiąże się z orientacyjnym kosztem 500 zł. 1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne a) sala do przeprowadzenia zajęć z możliwością nagrywania dźwięku wraz z niezbędnym wyposażeniem, takim jak stół, krzesła, tablica, przybory piśmiennicze, mikrofon, sprzęt audio, sprzęt wideo, rzutnik, laptop, ew. rekwizyty konieczne ze względu na sceny odgrywane z udziałem symulowanych studentów, b) 5 symulowanych studentów, c) komputer z pakietem Office. 2. Etapy identyfikowania i dokumentowania Instytucja prowadząca proces walidacji zapewnia kandydatom wsparcie doradcy walidacyjnego w zakresie identyfikowania oraz dokumentowania efektów uczenia się. Korzystanie z tego wsparcia nie jest obowiązkowe. Zadaniem doradcy walidacyjnego jest wsparcie kandydata w procesie identyfikowania oraz

dokumentowania efektów uczenia się, które mogą zostać potwierdzone metodą analizy dowodów i deklaracji. Doradca walidacyjny: a) umie stosować metody i narzędzia pomocne przy identyfikowaniu i dokumentowaniu kompetencji, b) zna zasady weryfikacji dowodów na osiągnięcie efektów uczenia się, c) zna wymagane efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ustalone dla niniejszej kwalifikacji. W analizie dowodów i deklaracji dopuszczalne są następujące dokumenty przedstawione w formie elektronicznej (ew. także w formie papierowej): a) scenariusze zajęć, b) 3 scenariusze komunikacyjne dla symulowanych pacjentów, c) opisane środki dydaktyczne do zajęć z komunikacji, d) nagranie audio lub audio-wideo.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 2022-02-02 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Kształcenie w zakresie komunikacji z pacjentem i jego bliskimi oraz w zespole terapeutycznym< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2022-02-14 r., poz. 226)

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

570

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2032-02-14

Kod dziedziny kształcenia

72 - Ochrona zdrowia

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

85.59 - Pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane

Kod ISCED

0912 - Medycyna

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13918

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

W konsultacjach z zainteresowanymi środowiskami wniosku o włączenie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) wzięło udział 6 podmiotów. Podmioty biorące udział w konsultacjach z zainteresowanymi środowiskami w tym m.in. Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, Warszawski Uniwersytet Medyczny czy Śląski Uniwersytet Medyczny poparły potrzebę włączenia do ZSK kwalifikacji. Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego zaproponowało uzupełnienie grupy osób,

które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji o osoby: prowadzące szkolenie specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentyistów na różnych etapach tego szkolenia oraz prowadzące szkolenia w ramach obligatoryjnego medycznego kształcenia ustawicznego/doskonalenia zawodowego lekarzy. Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji zostały uzupełnione o ww. osoby. W efektach uczenia z zakresu komunikacji lekarz - pacjent Śląski Uniwersytet Medyczny zwrócił uwagę na potrzebę wyodrębnienia komunikacji z pacjentem niepełnoletnim, pacjentem cierpiącym na chorobę psychiczną, pacjentem objętym opieką paliatywną. Zakwestionował również nazwę kwalifikacji. Podczas konsultacji środowiskowych wskazał potrzebę rozszerzenia nazwy kwalifikacji w zakresie dodania odniesienia do zespołu terapeutycznego. Duże wątpliwości wzbudziła również kwestia, iż certyfikat miałby być odnawialny co 7 lat. Wskazano, iż odnawialność w przypadku kwalifikacji nie mającej bezpośredniego przełożenia na zdrowie i życie pacjenta jest bezzasadna. Wnioskodawca zaakceptował wszystkie uwagi powyższego podmiotu.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Kształcenie w zakresie komunikacji z pacjentem i jego bliskimi oraz w zespole terapeutycznym" jest gotowa do samodzielnego zaplanowania, stworzenia i przeprowadzenia szkoleń w ww. obszarze, a także ocenienia wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników podczas szkolenia. Osoba posiada specjalistyczną wiedzę dotyczącą komunikacji z pacjentem, bliskimi pacjenta oraz w zespole terapeutycznym. W ramach podejmowanych czynności dydaktycznych posługuje się odpowiednio dobranymi metodami dydaktycznymi dostosowanymi do wyznaczonych efektów nauczania, uwzględniających poziom kształcenia (przeddyplomowy, podyplomowy). Potrafi samodzielnie przygotować środki dydaktyczne wykorzystywane podczas kształcenia, zidentyfikować potrzeby osób biorących udział w szkoleniu (uczestników szkoleń będących pracownikami opieki medycznej) i dostosować do nich poziom prowadzonych zajęć. W procesie planowania, tworzenia i przeprowadzenia szkoleń podejmuje współpracę z innymi specjalistami (np. konsultując kwestie merytoryczne związane z kontekstem biomedycznym, angażując innych specjalistów do przygotowywania scenariuszy do zajęć) oraz uczestnikami procesu kształcenia (np. symulowanymi pacjentami).

Zestawy efektów uczenia się

1) Posługiwanie się wiedzą dotyczącą umiejętności komunikacji z pacjentem i w zespole

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje proces ewolucji myślenia o relacji personel medyczny - pacjent

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia modele relacji personel medyczny - pacjent
- b. definiuje cele i wartości związane z efektywną opieką i komunikacją z pacjentem
- c. charakteryzuje i wskazuje główne zasady oraz założenia modelu kompetencji komunikacyjnych lekarza i innych zawodów medycznych
- d. charakteryzuje kluczowe psychologiczne i społeczno-kulturowe czynniki wpływające na komunikację z pacjentem

2. Definiuje zasady profesjonalizmu w zawodach medycznych

Kryteria weryfikacji:

- a. definiuje postawę profesjonalizmu w zawodach medycznych
- b. charakteryzuje i modeluje postawy pracowników ochrony zdrowia względem pacjenta i jego bliskich oparte na szacunku, empatii, poszanowaniu autonomii pacjenta, zainteresowaniu jego problemami zdrowotnymi oraz sytuacją psychofizyczną
- c. charakteryzuje zasady etyki zawodów medycznych, w tym poszanowanie tajemnicy zawodowej, uczciwość i szczerłość wobec pacjenta
- d. wskazuje zasady efektywnej i profesjonalnej komunikacji między członkami zespołu medycznego
- e. opisuje metody radzenia sobie personelu medycznego z emocjami

3. Posługuje się wiedzą dotyczącą umiejętności budowania i podtrzymywania relacji z pacjentem

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zasady nawiązania kontaktu z pacjentem
- b. opisuje znaczenie komunikacji niewerbalnej w rozmowie z pacjentem
- c. opisuje metody budowy i podtrzymywania porozumienia terapeutycznego, w tym negocjację celów konsultacji, wspólne podejmowanie decyzji oraz współodpowiedzialność i zaangażowanie pacjenta w realizację postanowień
- d. charakteryzuje metody podtrzymywania relacji sprzyjającej realizacji celów klinicznych (diagnostyczno-terapeutycznych), z zachowaniem dobrostanu lekarza i przedstawicieli innych zawodów medycznych, oraz zapewnienie zaspokojenia potrzeb pacjenta
- e. charakteryzuje potrzeby związane z komunikacją pacjentów, w szczególności pacjentów niepełnoletnich, pacjentem cierpiących na chorobę psychiczną, objętych opieką paliatywną
- f. charakteryzuje metody postępowania i komunikacji z pacjentem o ograniczeniach poznawczych, z zaburzeniami i chorobami psychicznymi
- g. charakteryzuje metody postępowania i komunikacji, a także narzędzia wspierające komunikację z osobami z niepełnosprawnością słuchu, wzroku, a także osobami głuchoniewidomymi
- h. charakteryzuje zasady komunikacji z osobami starszymi

4. Charakteryzuje zasady przeprowadzania wywiadu z pacjentem

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje zasady przeprowadzania wywiadu z pacjentem adekwatnie do warunków (np. miejsca zbierania wywiadu, pacjenta)
- b. wymienia rodzaje pytań i dopasowuje je do etapu konsultacji (np. pytania otwarte, zamknięte, przesiewowe)
- c. wymienia zasady aktywnego słuchania (parafraza, odzwierciedlenie emocji, klaryfikacje, podsumowanie)
- d. charakteryzuje zasady i techniki pozyskiwania adekwatnych biomedycznie informacji, których uzyskanie jest możliwe na podstawie prawidłowego myślenia klinicznego i prowadzi do przeprowadzenia diagnostyki różnicowej
- e. definiuje zasady i techniki pozyskiwania informacji dotyczących przekonań, obaw, oczekiwań pacjenta istotnych dla procesu terapeutycznego
- f. opisuje i prezentuje zasady i metody zbierania wywiadu ukierunkowanego na cel, umożliwiającego efektywne rozumowanie kliniczne

5. Posługuje się wiedzą dotyczącą umiejętności przekazywania informacji i motywowania do przestrzegania zaleceń

Kryteria weryfikacji:

- a. charakteryzuje schemat przekazywania pacjentowi informacji medycznych (np. ustalenie punktu startowego, czyli wyjściowej wiedzy pacjenta, zasada "tnij i sprawdzaj", język zrozumiały dla pacjenta, uwzględniający specjalne potrzeby wynikające np. z niepełnosprawności, sprawdzanie zrozumienia i zapamiętania)
- b. charakteryzuje zasady i techniki przekazywania pacjentowi informacji wspomagających zrozumienie i zapamiętanie
- c. opisuje metody dostosowania przekazywanych informacji do przekonań, obaw i oczekiwań pacjenta, a także do stopnia sprawności psychofizycznej organizmu
- d. opisuje zasady dostosowania sposobów przekazywania pacjentowi informacji do warunków (np. pacjenta, miejsca udzielania świadczenia)
- e. opisuje zasady dotyczące uzyskiwania tzw. świadomej zgody pacjenta
- f. definiuje i opisuje mechanizmy oraz metody motywowania pacjentów, w tym rodzaje perswazji
- g. charakteryzuje metody skutecznego motywowania, w tym związane z poszanowaniem autonomii pacjentów, wyznaczaniem i komunikowaniem celów, analizą i zmianą nawyków
- h. uzasadnia znaczenie czynników kulturowych i społecznych w procesie przekazywania pacjentowi informacji i motywowania do przestrzegania zaleceń

6. Posługuje się wiedzą dotyczącą umiejętności komunikacji w trudnych emocjonalnie sytuacjach

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje i rozpoznaje czynniki wywołujące i podtrzymujące zachowania pacjenta lub bliskich pacjenta, w tym dopytuje o przekonania i towarzyszące emocje w kontekście psychologicznym i kulturowo-społecznym
- b. charakteryzuje zasady i metody przekazywania pacjentowi niekorzystnych informacji, np. protokoły przekazywania niepomysłnych informacji SPIKES, EMPATIA
- c. charakteryzuje zasady i metody radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi
- d. charakteryzuje zasady i metody radzenia sobie z oczekiwaniami pacjenta i jego bliskich
- e. charakteryzuje zasady i metody komunikacji związane z intymnymi aspektami zdrowia i życia pacjenta
- f. charakteryzuje zasady i metody komunikacji niepewności i niewiedzy oraz komunikacji ryzyka
- g. charakteryzuje zasady i metody komunikacji w sytuacji błędu medycznego

7. Posługuje się wiedzą dotyczącą umiejętności komunikacji w zespole

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje role zawodowe i grupowe w zespołach medycznych
- b. charakteryzuje reguły komunikacji w zespole w odmiennych warunkach i kontekstach organizacyjnych (np. komunikacja w czasie resuscytacji, na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym)
- c. charakteryzuje zasady różnych rodzajów komunikacji (bezpośredniej, pisemnej, telefonicznej, elektronicznej)
- d. omawia źródła i mechanizmy błędów i przeszkód w komunikacji w zespole

8. Posługuje się wiedzą dotyczącą komunikacji z osobami bliskimi pacjenta

Kryteria weryfikacji:

- a. charakteryzuje rolę osób bliskich w sytuacji choroby
- b. omawia prawa pacjenta do intymności i poufności w kontekście przekazywania informacji rodzinie oraz rozmowy w obecności osoby bliskiej

2) Planowanie i organizowanie kształcenia z zakresu komunikacji

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje zasady profesjonalnej postawy zawodowej nauczyciela komunikacji

Kryteria weryfikacji:

- a. przedstawia plan doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia kompetencji komunikacyjnych
- b. planuje plan szkoleniowy osób uczących się, formułując długoterminowe cele uwzględniające potrzeby i oczekiwania kursantów
- c. opisuje mechanizmy i zachowania przeciwdziałające wypaleniowi zawodowemu
- d. charakteryzuje etyczny wymiar pracy nauczyciela komunikacji

2. Planuje i przygotowuje kształcenie

Kryteria weryfikacji:

- a. charakteryzuje zasady uczenia się osób dorosłych
- b. identyfikuje cele i potrzeby odbiorców kształcenia
- c. opracowuje cele i efekty kształcenia
- d. tworzy program kształcenia dla określonej grupy odbiorców
- e. tworzy plan szkolenia i konspekty poszczególnych zajęć
- f. dobiera metody i środki dydaktyczne adekwatne do planu szkolenia

3. Posługuje się wiedzą z zakresu metodyki nauczania

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia podstawowe zasady i charakterystykę procesów zachodzących podczas pracy w grupie
- b. omawia metody dydaktyczne dla dużych i małych grup oraz wykorzystywane w pracy indywidualnej
- c. omawia metody oddziałujące na poszczególne elementy kompetencji, w tym symulację medyczną (wiedza, umiejętności, postawy)
- d. opisuje środki dydaktyczne wykorzystywane w kształceniu komunikacji i sposób ich wykorzystania (np. dyskusja grupowa, odgrywanie ról, studium przypadku)
- e. charakteryzuje zasady przekazywania informacji zwrotnej
- f. opisuje sposoby radzenia sobie z sytuacjami trudnymi dydaktycznie (np. opór uczestników szkolenia, konflikt w grupie szkoleniowej)
- g. omawia i przeprowadza szkolenie symulowanego pacjenta w zakresie podstawowym (rola symulowanego pacjenta w edukacji medycznej, praca ze scenariuszem, przekazywanie informacji zwrotnej)
- h. opisuje zasady prowadzenia zajęć z udziałem symulowanego pacjenta

4. Przygotowuje środki dydaktyczne

Kryteria weryfikacji:

- a. samodzielnie opracowuje scenariusze dla symulowanego pacjenta oraz scenariusze odgrywania ról bez udziału symulowanego pacjenta
- b. samodzielnie przygotowuje prezentacje i skrypty dla uczestników szkolenia
- c. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące elementów profesjonalizmu zawodów medycznych
- d. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące komunikacji niewerbalnej
- e. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące nawiązywania kontaktu
- f. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące zasad zbierania wywiadu w zależności od warunków (np. miejsca zbierania wywiadu, pacjenta), rodzaju pytań, umiejętności aktywnego słuchania, efektywnego zbierania wywiadu, zasad i technik przekazywania informacji
- g. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące przekazywania informacji w zależności od warunków (np. miejsca zbierania wywiadu, pacjenta), uzyskiwania tzw. świadomej zgody pacjenta
- h. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące metod skutecznego motywowania pacjenta
- i. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące radzenia sobie w sytuacjach trudnych emocjonalnie (tj. przekazywania niepożądanych informacji, radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi, oczekiwaniami pacjenta oraz komunikacji związanej z intymnymi dla pacjenta aspektami zdrowia i życia)
- j. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące komunikowania niepewności, niewiedzy, ryzyka
- k. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące komunikowania o błędach oraz o zdarzeniach niepożądanych przy realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą
- l. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia dotyczące komunikacji z bliskimi pacjenta
- m. przygotowuje ćwiczenia dotyczące ról zawodowych i grupowych
- n. przygotowuje przykłady komunikacji w zespole w odmiennych warunkach i kontekstach
- o. przygotowuje przykłady i ćwiczenia dotyczące różnych rodzajów komunikacji (komunikacja bezpośrednia, przez telefon, pisemna, komunikacja z wykorzystaniem tłumacza języka migowego)

3) Przeprowadzanie i ewaluowanie kształcenia z zakresu komunikacji

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Przeprowadza zajęcia

Kryteria weryfikacji:

- a. samodzielnie prowadzi zajęcia w zakresie komunikacji w grupie oraz indywidualnie, w tym szkolenie z udziałem symulowanego pacjenta
- b. przekazuje informację zwrotną oraz wspiera proces przekazywania informacji zwrotnej w grupie szkoleniowej
- c. identyfikuje bariery w kształceniu i zarządza procesem grupowym, w tym równomiernym zaangażowaniem poszczególnych członków grupy, oporem, konfliktami
- d. dopasowuje metody i środki dydaktyczne do potencjału i cech osób biorących udział w szkoleniu
- e. dobiera i wykorzystuje środki dydaktyczne dotyczące: a) przekazywania wiedzy o ewolucji myślenia o relacji personel medyczny - pacjent adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; b) kształtowania profesjonalizmu adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; c) umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z pacjentem adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; d) umiejętności zbierania wywiadu adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; e) umiejętności w zakresie przekazywania informacji i motywowania pacjenta do przestrzegania zaleceń adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; f) umiejętności komunikacji w sytuacjach trudnych emocjonalnie adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; g) umiejętności komunikacji w zespole adekwatnie do cech i potrzeb osób biorących udział w szkoleniu; h) umiejętności komunikacji z bliskimi pacjenta
- f. przygotowuje przykłady konsultacji, w której uwzględnienie przekonań, obaw i oczekiwań pacjenta miało wpływ na końcowy efekt terapeutyczny

2. Realizuje ewaluację przeprowadzonych przez siebie zajęć

Kryteria weryfikacji:

- a. projektuje ewaluację zajęć
- b. przygotowuje środki ewaluacji
- c. przeprowadza ewaluację zajęć wśród uczestników kształcenia
- d. wprowadza modyfikacje szkolenia oparte na wynikach ewaluacji

4) Ocenianie kompetencji komunikacyjnych

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Projektuje proces oceny efektów kształcenia

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia metody oceny efektów kształcenia na poszczególnych poziomach piramidy Millera (wie, wie jak, pokazuje, robi)
- b. projektuje egzamin praktyczny do oceny umiejętności komunikacyjnych

2. Realizuje proces oceny efektów kształcenia

Kryteria weryfikacji:

- a. przygotowuje listę kontrolną do oceny umiejętności komunikacyjnych
- b. ocenia umiejętności komunikacyjne za pomocą ustrukturyzowanych narzędzi do oceny

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

Kwalifikacja nie posiada jeszcze żadnej Instytucji certyfikującej

Wnioskodawca:

PRO.PL Agata Hącia

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Zdrowia